

прогнозувати роботоздатність коней у дворічному віці в залежності від частки впливу конкретного фактора на результати виступів коней у змаганнях з класичних видів кінного спорту

### **Бібліографічний список**

- 1.Бондаренко О.В. Методика оцінки роботоздатності коней, що використовуються в класичних видах кінного спорту // НТБ № 81 . - Х.:ІТ УААН., 2002. - С.6 - 11
- 2.Дорофеев В.Н. Технология тренинга и испытаний молодняка верховых пород лошадей спортивного направления. Автореф. дисс... докт. с.-х. наук / ВНИИК. - М., 1995. – 42с.
- 3.Слиж В.С., Волков Д.А. Новая шкала оценки качества движений лошадей украинской верховой породы // НТБ № 71 . – Х.:НИИЖ УААН, 1995. – С.82
- 4.Събева К. Влияние некоторых генетических и негенетических факторов на разнообразие основных параметров тела лошадей арабской породы // Животновод. науки, 1999.-№ 5. – С.51-55
- 5.Чашкин И.Н., Шахова И.С., Дорофеева Н.В., Иванов С.В. Современное состояние траккененской породы и методы ее совершенствования // ГПК лошадей траккененской породы. Т.2. – М., 1980. – С.7-38
- 6.Arnason Th. Genetic and environmental trends in Iceland Toelter Horses // 38<sup>th</sup> Annual Meeting of the European Association for Animal Production, Abstracts.- Portugal, Lisbon. September 28<sup>th</sup> –October 1<sup>st</sup> 1987.-P.1378
- 7.Nissen T., Kalm E. Analyse der Stationsprüfung Holstein Warmblutstuton // Zuchtung skunde, 1986. – Bd.58.-H.6.-S.449-464.-Bibl.:12

*В статье представлены результаты изучения взаимозависимости между признаками, обуславливающими высокую спортивную работоспособность лошадей в классических видах конного спорта.*

*The article is abided to analysis of correlation between the traits, which stipulate for elevated sporting performance of horses in competition of classical equestrian events.*

УДК 636.1.082

## **ПРИВАТНЕ КОНЯРСТВО УКРАЇНИ**

**Б.М. Гопка, П.М. Павленко, С.А.Осадчий**  
Національний аграрний університет

*Викладено матеріали, що характеризують стан справ у конярстві України, а також пропозиції щодо організації племінної справи у приватному конярстві.*

**приватне конярство, вихід лошат, племінна справа**

За останні десять років загальна чисельність коней в Україні зменшилась на 5%. Проте в господарствах різних форм власності динаміка кінського поголів'я має свої особливості.

Так, за цей період чисельність коней у державних і кооперативних господарствах скоротилась у 2,8 раза, в той час як у приватних зросла у 12 разів. Цей фактор свідчить про те, що у селянських господарствах використання коней на транспортних та інших роботах зростає з року в рік потужними темпами. Привертає увагу і те, що у загальному поголів'ї коней у державі частка кобил трьох років і старших залишається низькою і коливається від 28 до 34 %. Практика Європейських країн свідчить про інше – значення цього показника сягає 75–55 % і більше. Через низький вихід лошат (таблиця) не можна організувати належним чином зростання чисельності поголів'я, його якісне поліпшення, стимулювати економіку галузі.

Серед загальної чисельності коней у державі частка приватного кінського поголів'я становила у 2000 р. – 64, у 2001 р. – біля 71 %. Як свідчить аналіз статистичних даних щодо темпів зростання чисельності приватних коней у найближчі 4–5 років їх частка буде становити 93–95 % від загальної чисельності. Слід зазначити, що два роки тому в ряді районів України частка приватних коней складала: у господарствах Камінь-Каширського, Любашівського і Маневичського Волинської, Іванківського і Поліського Київської, Зарічнрянського і Рокитнівського Рівненської областей – 82–94%. Реальний стан та прогноз на перспективу ставлять питання про організацію племінної роботи у приватному конярстві.

Досвід зарубіжних країн свідчить, що організаційною формою поліпшення коней у приватному користуванні є товариства, асоціації чи інші об'єднання. Вони можуть бути спеціалізованими за породною приналежністю коней (наприклад, асоціація власників гуцульських, торійських, орловських рисистих чи українських верхових коней). Такі товариства чи асоціації можуть бути декількох типів чи категорій: вони можуть об'єднувати власників безпородних не поліпшених коней або тих, які мають досить типізоване робоче поголів'я чи власників чистопородних тварин племінного призначення. У цих випадках буде різна мета діяльності товариства, використовуватимуться різні за якістю і породністю плідники, іншого змісту буде облік, оцінка молодняку за розвитком та роботоздатністю, неоднакове призначення матиме приплід від маток з господарств різних категорій.

#### Деякі показники стану конярства в Україні

| Показники                              | Роки |       |       |       |       |
|----------------------------------------|------|-------|-------|-------|-------|
|                                        | 1991 | 1998  | 1999  | 2000  | 2001  |
| Загальна чисельність коней, тис. гол.  | 738  | 736,9 | 721,3 | 698,1 | 701,2 |
| в. т.ч. у приватному користуванні      | 37,5 | 322,3 | 360,4 | 390,5 | 451,4 |
| Кількість кобил 3-х років і старших, % | 27,9 | 28,5  | 29,6  | 30,4  | 33,8  |
| Вихід лошат від 100 кобил, %           | 30,0 | 31,0  | 31,0  | 32,0  | 32,6  |

Основою діяльності будь якого товариства має бути статут, прийнятий на загальних зборах його членів. Цим документом визначається мета створеного товариства, порядок вступу до нього бажаючих громадян, права та обов'язки власників коней-членів товариства, заходи морального і матеріального заохочення, розміри вступних внесків, взаємовідносини з державними органами з племінної справи, умови годівлі, утримання та догляду за кіньми різних вікових груп, експлуатації жеребних кобил, вирощування і контролю за розвитком молодняку, обліку новонароджених лошат, ліцензування жеребців-плідників, проведення лікувально-профілактичних заходів та відповідальність за невиконання умов статуту.

Асоціація може здійснювати свою роботу на території сільської ради, району, області. В реалізації програми поліпшення приватних коней істотну роль можуть відіграти Державні заводські стайні, селекційні центри та кінні заводи. Для цього необхідно розробити, узгодити і прийняти в установленому законодавством порядку умови роботи названих племпідприємств з асоціаціями.

*Изложены материалы, которые характеризуют состояние коневодства в Украине, а также предложения по организации племенного дела в частном коневодстве.*

*The materials are stated which characterize a condition horse-breeding in Ukraine, and also offer on organization of breeding business in private(individual) horse-breeding.*

УДК 636.1.088

## **КІНЬ ДЛЯ СЕЛА**

**О.О.Новіков**

Інститут тваринництва УААН

**Л.М. Маланчук, М.С. Власюк, І.М. Скалюк**

Тернопільський інститут АПВ УААН

*Проведено аналіз робочо-користувального конярства в західному регіоні України, визначено напрями використання цінного генофонду заводських порід для покращення робочих якостей коней.*

**робочий кінь, породи, помісі, екстер'єр, село, приватний сектор,  
племрепродуктори, господарства, роботоздатність**

Реформування аграрного сектора привело до створення нових формувань різних розмірів та форм власності. На сьогодні вже зрозуміло, що галузь конярства повинна відігравати важливу роль у подальшому розвитку колективних, фермерських та індивідуальних господарств.

У західному регіоні України (8 областей), конярство де кількість коней в усіх категоріях господарств становить 317,0 тис. гол., або 45,4% від усього конепоголів'я України, має високий рейтинг. В особистих, підсобних та фермерських господарствах зосереджено 203,1 тис. гол., що складає 52,0% до